Älvkarleby kommun

Protokoll för Omsorgsnämnden

Plats: Sessionssalen, kommunhuset, Skutskär
Datum och tid: 2026-11-10, 09.00 – 11.05

Justering
Plats: Kommunhuset, Skutskär
Datum och tid: 2026-11-16, 12.00

Paragrafer: §89 - 101

Sekreterare:

Jonas Karlsson

Ordförande:

Åsa Strid Andersson (S)

Justerare:

Kerstin Spångberg (KD)

ANSLAG / BEVIS

Omsorgsnämndens protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla. Protokollet förvaras i kommunhuset.

Sammanträdesdatum	2026-11-10
Datum då anslaget sätts upp	
Datum då anslaget tas ned	
Underskrift	

Utdragsbestyrkande

Beslutande

Ledamöter

Namn (politisk tillhörighet)	*Paragrafer*
Åsa Strid Andersson (S)	
Britta Gustavsson (S)	
Mona Hansson (KV)	
Jennifer Eriksson (V)	
Agneta Lundgren (C)	
Eva Sidekrans (M)	
Kerstin Spångberg (KD)	
Jenny Sundell (SD)	

Tjänstgörande ersättare

Namn (politisk tillhörighet)	*Paragrafer*	*Ordinarie ledamot*
Martin Bejerfjord (M)		Kurt Törnblom (SD)

Övriga närvarande

Ersättare

Namn (politisk tillhörighet)	*Paragrafer*
Tommy Jakobsson (S)	
Agneta Bergström (S)	
Gun Johansson (C)	
Aygun Alakbarova (M)	
Kenneth Lundström (M)	

Övriga deltagare

Namn (politisk tillhörighet)	*Paragrafer*	*Befattning*
Ann-Louise Brolin		Förvaltningschef
Jonas Karlsson		Nämndsekreterare
Claudia Forsberg	§ 89-94, 96b	Verksamhetschef IFO
Thomas Strand	§ 89-94	Enhetschef IFO
Mireille Muhumuza	§ 94	Enhetschef IFO
Karin Östblom	§ 95	Verksamhetsutvecklare
Armin Fattah	§ 96a	Beredskapssamordnare

§ 89 Godkännande av dagordning

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar att godkänna utskickad dagordning med ändringen att §96 sjukfrånvaro stryks.

§ 90 Delgivning av arbetsutskottets protokoll

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar att lägga arbetsutskottets protokoll från 27 oktober till handlingarna.

§ 91 Anmälan av ordförandebeslut tagna enligt Kommunallagen och kompletterande beslutsrätt enligt LVU och LVM

Beslut

Det finns inga beslut att anmäla.

§ 92 Riktlinjer Placering barn och unga

Diarienr ON/2026:111

Beslut

Att omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till ny riktlinje för Barn och unga.

Sammanfattning av ärendet

Placering av ett barn eller en ung person innebär ett stort ingrepp i barnets vardag och ställer krav på att socialtjänstens arbete är strukturerat, rättssäkert och utgår från det enskilda barnets behov.

Den framtagna riktlinjen ska tydliggöra Barn och familjs placeringsuppdrag enligt grundläggande principer samt ge vägledning i verksamhetens arbete. Riktlinjen syftar till att tydliggöra verksamhetens placeringsuppdrag och skapa en gemensam grund för arbetet med barn och unga som behöver vård utanför det egna hemmet.

Riktlinjen beskriver placeringsprocessen från bedömning och val av placeringsform, via utredning och matchning, till planering, genomförande och uppföljning av vården samt avslut av placeringen. En central utgångspunkt är att öppna insatser ska erbjudas i första hand. När dessa inte kan tillgodose barnets behov av skydd och stöd ska placering övervägas. Vid placering ska barnets bästa vara utgångspunkt och placeringen, så långt det är möjligt och lämpligt, ske nära barnets familj och nätverk. Nätverksplacering ska alltid utredas i första hand.

Riktlinjen tydliggör även en prioriteringsordning vid familjehemsplacering: nätverkshem, egna familjehem och därefter konsulentstödda familjehem. Även närhet till kommunen prioriteras, när det inte är uppenbart olämpligt.

Beslutsgång

Ordförande Åsa Strid Andersson (S) föreslår att omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till ny riktlinje för Barn och unga, och finner bifall.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, Riktlinje placeringar barn och unga 2026-10-12, Claudia Forsberg, verksamhetschef IFO, Jesper Bjurström, enhetschef Barn och familj

Beslutet lämnas till

- Jesper Bjurström, enhetschef Barn och familj
- Gabrielle Gillberg, t.f. biträdande enhetschef Barn och familj

§ 93 Riktlinjer Öppenvården

Diarienr ON/2026:110

Beslut

Att omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till revidering av riktlinjer för Öppenvården inom omsorgsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Riktlinjen för Öppenvården har reviderats med anledning av den nya socialtjänstlagen (2025:400) och ersätter tidigare riktlinje som utgått från den tidigare socialtjänstlagen. Riktlinjen tydliggör Öppenvårdens uppdrag, målgrupper och ansvar samt ger vägledning för verksamhetens arbete.

Den reviderade riktlinjen betonar ett förebyggande, lättillgängligt och individcentrerat arbetssätt. Öppenvårdens uppdrag omfattar både verkställighet av beviljade insatser och förebyggande och stödjande arbete utifrån individens behov. Insatserna ska stärka individens egna resurser och nätverk samt bidra till att motverka behov av mer omfattande insatser, exempelvis placering utanför hemmet.

Riktlinjen beskriver bland annat Öppenvårdens stöd till barn och unga, stöd vid skadligt bruk och beroende, våld i nära relation och hedersrelaterad utsatthet samt anhörigstöd. Den tydliggör även skillnaden mellan förebyggande insatser, insatser utan individuell behovsprövning och behovsprövade insatser.

Förvaltningen bedömer att den reviderade riktlinjen tydliggör Öppenvårdens uppdrag och skapar en gemensam grund för verksamhetens förebyggande och stödjande arbete. Riktlinjen bedöms även ge bättre förutsättningar för ett tidigt, lättillgängligt och individanpassat stöd i enlighet med den nya socialtjänstlagens intentioner.

Beslutsgång

Ordförande Åsa Strid Andersson (S) föreslår att omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut om reviderad riktlinje Öppenvården, och finner bifall.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Reviderad riktlinje Öppenvården 2026-10-12, Claudia Forsberg, verksamhetschef IFO, Thomas Strand, enhetschef Barn och familj.

Beslutet lämnas till

- Thomas Strand, enhetschef Barn och familj

§ 94 Uppföljning av ekonomiskt bistånd

Beslut

Omsorgsnämnden tackar för informationen.

Sammanfattning av ärendet

Mireille Muhumuza berättar att 111 hushåll per månad nu får ekonomiskt bistånd jämfört med 101 under 2025. Genomsnittlig utbetalning januari till oktober är cirka 1,1 mnkr per månad och totalt -944 tkr jämfört med budget för perioden. För dem med långvarigt ekonomiskt bistånd finns ofta ohälsa, språksvårigheter och begränsad arbetslivserfarenhet som försvårar vägen till egen försörjning. För flera personer behöver aktivitets- eller arbetsförmågan utredas innan rätt insats kan sättas in. Flera hinder förekommer ofta samtidigt. Samordnade insatser från berörda aktörer behövs för att processen ska gå framåt. Förändring kräver tid och ett uthålligt stöd utifrån individens förutsättningar.

Kommunen rekryterar till Arbetsmarknadsenheten för att säkerställa kompetens som möter målgruppens behov. Införandet av aktivitetskravet fortsätter. Rutiner, arbetssätt och ansvarsfördelning behöver utvecklas och implementeras. Tillgång till aktiviteter som kan anpassas efter deltagarnas arbetsförmåga, språknivå och behov av stöd. I Arbetsmarknadsenhetens aktivitetsbank finns individuellt stöd, språkträning, jobbsökarstöd, arbetsträning och praktik. Det sker också ett förstärkt samarbete med primärvården.

Från den 1 januari 2027 förändras riksnormen och ett bidragstak införs. Information om förändringarna skickats ut till samtliga ärenden på ekonomiskt bistånd. En genomlysning genomförd för att identifiera hushåll som kan påverkas, där fokus är på större barnfamiljer. Totalt 4 hushåll identifierats per juli 2026. Enskilda möten med berörda familjer planeras under november för information och genomgång av konsekvenser.

§ 95 Redovisning av statsbidrag för Omsorgsnämnden 2026

Beslut

Omsorgsnämnden tackar för informationen.

Sammanfattning av ärendet

Karin Östblom berättar att omsorgsnämnden har fått 22 statsbidrag för 2026, varav tre stycken är kommunövergripande och ej enbart för omsorg. Totalt rör det sig om 16,5 mkr. Äldreomsorgslyftet har gett 1,9 mkr och sex stycken medarbetare har utbildats till undersköterskor vid den kommunala vuxenutbildningen och 57 medarbetare har gått Silviahemmets utbildning i demensvård och Tallmon har Silviacertifierats. 674 tkr har getts till att stärka det civila försvaret inom socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård. Bidraget har använts till lönekostnader för beredskapssamordnare som arbetat tillsammans med verksamheterna med kontinuitetsplanering och det har genomförts övningar utifrån framtagna kontinuitets- och beredskapsplaner samt hållits utbildningar i civilt försvar med chefer och medarbetare. 4,2 mkr har getts för att säkerställa en god omsorg och hälso- och sjukvård för äldre personer, 3 mkr för en förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. Det har även getts bidrag för att motverka ensamhet bland äldre med hälsosamtal, habiliteringsersättning för brukare med daglig verksamhet, till förstärkt föräldrastöd, förberedande för ny socialtjänstdataregisterlag, för att motverka hemlöshet med Bostad först, för att stärka och utveckla arbete mot mäns våld mot kvinnor och förebygga och motverka brottslighet med mera.

§ 96 Information från nämndens olika verksamhetsområden

Beslut

Omsorgsnämnden tackar för informationen.

Sammanfattning av ärendet

a) Arbetet med beredskap och kontinuitetsplaner i verksamheterna
Armin Fattah informerar om KHOSS-uppdraget (Kommunal hälso- och sjukvård, samt socialtjänst) för stärkt beredskap och civilt försvar. För omsorgsnämnden handlar det om att trygga vård och omsorg vid avbrott, kriser och höjd beredskap. Arbetet innehåller sju prioriterade beredskapsområden: 1) Planeringsförutsättningar för att identifiera risker, sårbarheter och resursbehov 2) Samverkan och ledning för att ha klara ledningsstrukturer vid kris och höjd beredskap 3) Upprätthållande av ordinarie verksamhet genom kontinuitetshantering vid tekniska eller fysiska avbrott 4) Målgruppsanpassad kriskommunikation för att nå alla brukare oavsett funktionsförmåga eller språk 5) Upphandling och privata aktörer för att ställa krav på beredskap i avtal med utförare 6) Utbildning och övning för att höja kompetensen och genomföra regelbundna övningar 7) Civilt försvar och höjd beredskap för att säkra krigsorganisation, befolkningsskydd och totalförsvarsplikt.
Kontinuitetsplaner har tagits fram för verksamheterna Tallmon, LSS, hemtjänsten, HSL, IFO och Biståndsenheten för att stärka förmågan att ställa om och bedriva verksamhet under krigsfara och höjd beredskap. Resursförstärkande inköp har gjorts. Verksamheterna ska kunna klara elavbrott, telefonstörningar, livsmedelsbrist och extremväder. Övningsscenarier har primärt inriktats på bortfall av kritiska IT-system och digital infrastruktur. Från 1 januari 2027 finns lagkrav på lagerhållning av sjukvårdsprodukter. Det är viktigt att verksamheterna fortsätter med praktiska övningar samt fördjupa samverkan med Nordupplands kommuner och har ett beredskapstänk vid upphandlingar till samhällsviktig verksamhet.

b) Samsjuklighetsreformen
Claudia Forsberg informerar om samsjuklighetsreformen som syftar att ge en mer sammanhållen vård och ett samordnat stöd. Centrala lagändringar föreslås börja gälla 1 januari 2028. Personer med både skadligt bruk eller beroende och psykisk ohälsa kan behöva hjälp från flera verksamheter samtidigt. Idag är gränserna otydliga och ansvaret kan falla mellan kommuner och regioner eller mellan olika verksamheter. Psykiatri, beroendevård och socialt stöd hänger inte alltid ihop. Personer kan därför behöva samordna hjälpen själv och få avbrott i stödet. Istället bör systemets samordnas runt individen utifrån dennes behov. Vård och socialtjänst ska planera tillsammans och skapar tydliga vägar in och vidare. Psykisk hälsa, beroende, boende, trygghet och vardagsliv behöver höra ihop. Målet är att färre ska falla mellan stolarna och fler få rätt hjälp i rätt tid.

Regionens hälso- och sjukvård kommer att ansvara för vård och behandling vid skadligt bruk eller beroende för alla åldrar. Den ska också organisera vården till personer med skadligt bruk och beroende så att den ges samordnad med annan psykiatrisk vård. Det kommer också att finnas krav på samverkan vid inskrivning mellan region och kommun på hem för vård eller boende (HVB).

Kommunens socialtjänst kommer att ansvara för stöd kring boende, sysselsättning, social trygghet och anhörigstöd, förebyggande och uppsökande arbete. Socialtjänsten ska även samverka med regionen kring individuella behov. Reformen innebär inte att socialtjänstens uppdrag försvinner den ska samspela tydligare med vården.

I Uppsala län finns en projektgrupp som har genomfört en kartläggning av befintliga behandlingsinsatser och stödinsatser i länets kommuner, samt samlat in data från regionens verksamheter avseende diagnos, förskrivning av relevanta läkemedel fördelat på såväl offentliga som privata enheter. Det finns även en arbetsgrupp som har i uppdrag att beskriva vilka insatser/behandlingar vid skadligt bruk och beroende som ska erbjudas inom hälso- och sjukvården, ge förslag på fördelning av ansvar och vårdnivå, samt tydliggöra hur vård vid skadligt bruk och beroende ska samordnas med annan psykiatrisk vård.

§ 97 Delegering och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården samt uppdatering av omsorgsnämndens delegationsordning

Diarienr ON/2026:112

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar att uppdra åt verksamhetschef att:

- delegeringsbeslut följs upp årligen samt återkallas om beslutet inte längre är förenligt med en god och säker vård.
- kontinuerligt bedöma patientsäkerhetsrisker gällande att delegera iordningställande, administrering och överlämnande av läkemedel.
- utifrån riskanalyser fastställa rutiner som tydliggör i vilka situationer och under vilka förutsättningar det är förenligt med en god och säker vård att delegera iordningställande, administrering och överlämnande av läkemedel, samt i samråd med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) besluta vilken kunskap och kompetens som krävs av den som genom beslut om delegering får iordningställa, administrera och överlämna läkemedel för att säkerställa en god och säker vård i enlighet med gällande lagstiftning. *(HSLF-FS 2025:6)*
- föra in följande i omsorgsnämndens delegationsordning:
  15. Hälso- och sjukvård – läkemedelsdelegering
  Nr: 15.1
  Ärende: Att utifrån genomförda riskanalyser besluta om vilken kunskap och kompetens som krävs av den som genom beslut om delegering får iordningställa, administrera och överlämna läkemedel för att säkerställa en god och säker vård i enlighet med gällande lagstiftning.
  Lagrum: HSLF-FS 2025:6
  Delegat: Verksamhetschef Vård och omsorg 1
  Kommentar: Inför beslut om rutiner ska samråd ske med medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Sammanfattning av ärendet

Socialstyrelsen har ändrat föreskrifterna om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37). Ändringen har trätt i kraft och syftet är att tydliggöra och stärka vårdgivarens ansvar kring patientsäkerheten.

De övergripande ändringarna innebär i korthet följande:

- I och med att SOSFS 1997:14 upphört att gälla, omfattas Socialstyrelsens föreskrifter om delegering endast delegering av uppgifter som avser iordningställande, administrering och överlämnande av läkemedel.
- Det blir möjligt att delegera läkemedelshantering inom alla verksamheter som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen.

- Vårdgivaren får ett tydligare ansvar för delegering av läkemedelshantering i verksamheten vilken ska vara en del av vårdgivarens systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Det förtydligas hur ansvaret för en god och säker vård vid delegering av läkemedelshantering är fördelat mellan vårdgivaren, den som delegerar och den som tar emot en delegering.
- Vårdgivaren ska med utgångspunkt i riskanalysen fastställa rutinerna enligt 9 § *(HSLF-FS 2025:6)*.

Beslutsgång
Ordförande Åsa Strid Andersson (S) föreslår att omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till beslut om delegering och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården samt uppdatering av omsorgsnämndens delegationsordning, och finner bifall.

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse, Ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården, Susanna Johansson 2026-10-20

Beslutet lämnas till
- Malin Lenkey, verksamhetschef Vård och omsorg
- Susanna Johansson, medicinskt ansvarig sjuksköterska

§ 98 Revidering av dokumenthanteringsplan

Diarienr ON/2026:114

Beslut

Att omsorgsnämnden antar förslaget till reviderad dokumenthanteringsplan för omsorgsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Enligt Omsorgsnämndens årshjul ska dokumenthanteringsplanen ses över årligen i november. Dokumenthanteringsplanen är det styrande dokument som beskriver hur nämnden följer arkivlagen och andra speciallagar som innehåller bevarande- och gallringsbestämmelser. Inför novembersammanträdet har kommunarkivarien tillfrågats om synpunkter och förslag på revideringar på den nuvarande planen. I förslaget markeras nya delar med grönt, ändringar med gult och strykningar med rött.

Följande revideringar föreslås:

- **Individ- och familjeomsorgen (IFO)**
  s.9–10 Allmänna administrativa handlingar
  s.24 Barn- och familjeenheten
  Vård och Omsorg
  s.41–42 Övergripande handlingar inom Vård och omsorg
  s.44 Vård och omsorgsboende
  s.44–49 Hemtjänst
  s.49 Bemanning
  Funktionshindradeomsorgen
  s.50 Allmän administration
  Hälso- och sjukvårdsenheten
  s.54 Övergripande handlingar rörande Hälso- och sjukvårdsenheten
  s.54–59 Föra patientjournal, ge vård och ta emot patienter
  s.59–60 Beställa och förvara läkemedel
  s.60–62 Rehabilitering och hjälpmedel
  s.62–63 Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)
  s.64 Enheten för bistånd och systemförvaltare
  Övergripande dokument inom enheten för bistånd och systemförvaltare
  s.67–68 Biståndsbedömning enligt Socialtjänstlagen
  s.72 Förvaringsmetoder

Beslutsgång

Ordförande Åsa Strid Andersson (S) föreslår att omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till reviderad dokumenthanteringsplan för omsorgsnämnden, och finner bifall.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse från kommunarkivarie Sanna Koski och nämndsekreterare Jonas Karlsson, daterad 2026-10-23.
- Förslag på reviderad dokumenthanteringsplan 2026-10-27

Beslutet lämnas till

- Ann-Louise Brolin, förvaltningschef
- Claudia Forsberg, verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen
- Malin Lenkey, verksamhetschef Vård och omsorg
- David Alm, verksamhetschef Vård och omsorg
- Ingela Sjösten, enhetschef Hälso- och sjukvård
- Susanna Johansson, Medicinskt ansvarig sjuksköterska

§ 99 Rapporter och meddelanden

Beslut

Rapporter och meddelanden läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Rapporter

- Körapport för boenden inom vård och omsorg 2026-11-02
- Månadsstatistik biståndsbeslut 2026-11-02
- Lex Sarah och Lex Maria
- Tallmons lokaler prognos 2026
- Rapport från Socialjouren i Uppsala län
- Icke verkställda beslut IVO oktober 2026

Meddelanden

- Årsplanering omsorgsnämnden 2026
- Uppdragslista omsorgsnämnden

§ 100 Redovisning av delegationsbeslut för oktober 2026

Beslut

Redovisning av delegationsbeslut för oktober godkänns och läggs till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen redovisar delegationsbeslut tagna oktober 2026:

- Barn och familj
- Bistånd
- Dödsboanmälningar
- Ekonomiskt bistånd
- Färdtjänst och riksfärdtjänst
- LSS
- Vuxen

§ 101 Övriga frågor

Beslut
Inga övriga frågor.